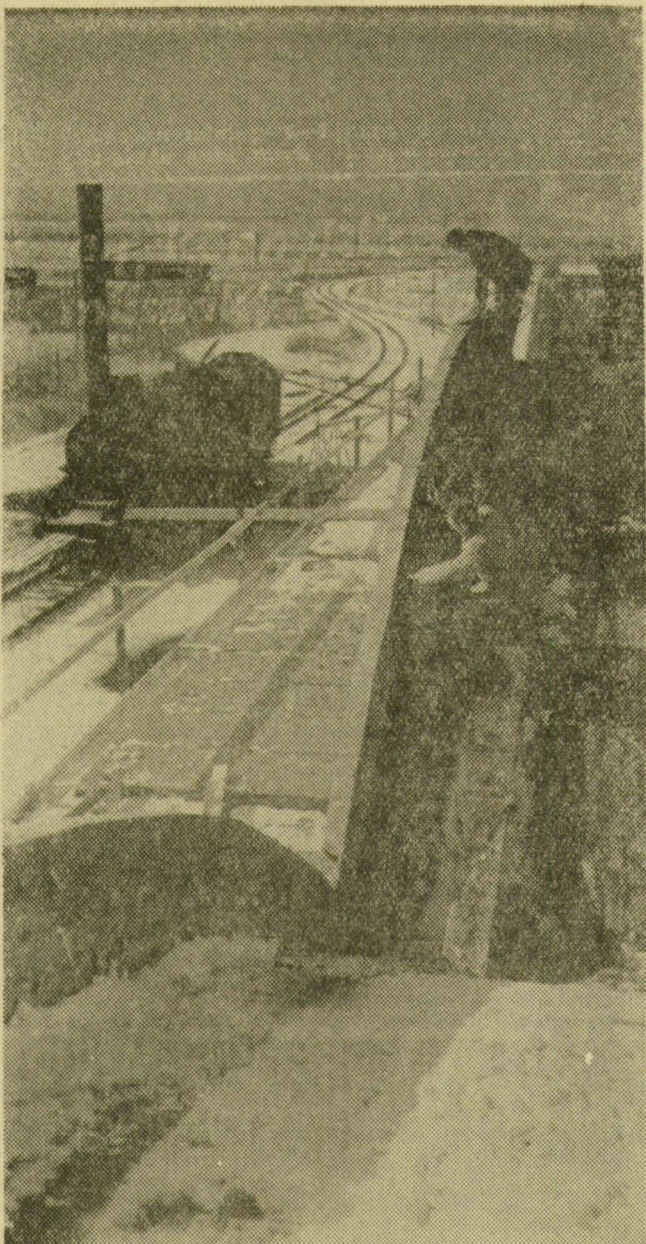

Szeged új éléskamrája

Hat holdnyi területen 20 millió forint állami beruházásból épül Szeged új éléskamrája, a Dorozsmai úti zöldség-, gyümölcsértékesítő raktár és a hűtőház. A modern légkondicionáló berendezésekkel is rendelkező háromhajós raktárterben 150 vagon árut tárolhatnak majd. A mélyhűtőben pedig további 45 vagon mirelit zöldség fér. A telep irodaháza és a szociális épületek már csaknem teljesen készen vannak. Az építők a zord tél ellenére is teljes erővel folytatják a munkát. Egy kivénhedt vasúti mozdony is segít nekik. Meleg vízzel és gőzzel védik a friss beont a fagyástól. Dolgoznak a tetőfedők is. Az EM Csongrád Megyei Építőipari Vállalat dolgozói szocialista munkafelajánlást tettek: az új telepet határidő előtt, április 4-re átadják rendeltetésének.

Prémium — A TERMELES ÚTJÁBAN

Dr. Ábrahám Antalné, a Szegedi Konzervgyár igazgatója mondja: — Gyárunk éves termelési tervének teljesítéséhez többek között szükségünk van 160 vagon fejtett zöldborsóra, 1800 vagon paradicsomra, 60 vagonnyi zöldbabra és még 140 vagon pritaminpaprikára, valamint 130 vagon zöldpaprikára is.

Tegyük hozzá: ezeket a zöldségféléket a Szegedi Konzervgyár nem is egy, hanem két megyéből, Csongrádból és Békéből kéri. S mégis e pillanatban alig van biztosíték arra, hogy az árukat megkapja és a népgazdaság által rája ruházott tervfeladatát teljesíteni tudja. Ugyanakkor — ismerve gazdaságaink termelési lehetőségeit, még kiaknázatlan tartalékait — az is tény, hogy Csongrád és Békés megyék tsz-ei egyéb szerződéses kötelezettségeik teljesítése mellett akár két ilyen konzervgyárat is nagyszerűen kiszolgálhatnának. Most mégis az a helyzet, hogy a termelők vonatkozásban az előző évihez viszonyítva — mint a Mezőgazdasági Minisztérium közölte — Bulgáriában 10, illetve 16,8 százalékkal, Magyarországon 7, illetve 15 százalékkal, az NDK-ban 4,9, illetve 6,8 százalékkal, Lengyelországban 5,3, illetve 8,7 százalékkal, Romániában pedig 12,5, illetve 30 százalékkal nőtt. Nagyjából azonos volt az arány 1964-ben.

Káros okoskodás

Valóban voltak esztendők, amikor a Szegedi Konzervgyár elég sok árut — főleg paradicsomot — a tsz-ek nyakán hagyott. Jóllehet, azt se győzte mindig feldolgozni, amit átvett, s rothadt

paradicsom szagától bűzlött nemegyszer a gyár egész környéke. Azonban, ha meghallgatjuk a konzervgyár vezetőit, nekik is igazuk van. Bizonyítják: a tsz-ek sokféle hátsó szándéktól inspirálva arra törekcsenek, hogy áruik jelentős részét végső fokon terven felüli termésként tudják kimutatni, mintha sokszor már nem is a tisztességes termelési haszonért akarnának dolgozni, hanem leginkább a prémiumért.

A gyakorlatban ez így fest: az F-i tsz szerződik a gyárral 100 kataszteri hold paradicsomra, s ebben a szerződésben csak 100 mázsa holdankénti termést vállalnak. Viszont már előre megmondják, hogy a 200 mázsa átlag eléréséhez is minden feltételük megvan, s ezt a mennyiséget be is hozzák. Csakhogy a konzervgyár a legjobb esetben is legfeljebb 20 százaléknyi „terven felüli” termést fogadhat. Következésképp — hogy csak az F-i tsz-nél maradjunk — 80 mázsa holdankénti paradicsomtermés pusztulásra van ítélve. E káros termelési gyakorlat miatt bűzlött eddig nyaranta gyakran a konzervgyár környéke.

Sokéves tanulság

S ha a szövetkezet vezetőitől kérdezzük, miért teszi ezt efféle érveket hoznak fel: „Érdekelte akarjuk tenni saját dolgozóinkat a termelésben. Azt akarjuk, hogy lássák: van lehetőség a tervek túlteljesítésére, s biztatja őket a munkában a várható prémium”. A baj csak az, hogy az év végén az eleve vesztesre ítélt felesleg termelési költségei jelentkezik, s emiatt a szövetkezet vezetői kénytelenek a hiába termelték többet —, nem jut annyi munkájuk után, mint amennyi méltán megilletné őket. Viszont egyes vezetők még ilyen feltételekkel is nem ritkán több prémiumhoz jutnak, mint egész évi fizetésük. Ez sajnos nem teória, több éves tapasztalatokból levont tanulság.

Amikor pedig a termelési veszteségekről kell beszámolni, mindig kéznél van a felelet: „Rajtuk nem múlott! Nem vette át a konzervgyár”. Mi sem egyszerűbb, mint az, hogy ilyen előzmények után a gazdák leszavazzák azt a tervet, amelyikben nagyobb volumenű konzervgyári megrendelésekről, szállításokról van szó.

A nádudvari példa

Tehát bebizonyosodott: a zöldségtermesztésben eddig alkalmazott premizálási rendszer rossz, a fejlődés kerékkötőjévé vált. Más utat kell találnunk. S van más út is! Ha a szövetkezeti gazdák nem a terven felüli termésből, hanem az össztermésből premizáljuk, akkor már semmi szükség sincs tovább arra, hogy a ténylegesen várható termésnek csak a felére kóssunk szerződéseket. Az össztermésből való premizálás annak idején Nádudvarról indult el, s az országban a dolgozó pa-

rasztság tetszésével találkozt. Ez kétszeresen hasznos. Először is száz és ezer holdakat fordíthatunk évente más termelési célokra, másodsor pedig megoszlik a szövetkezeteken belül is a termeléssel járó kockázat. Eddig ugyanis a terven felüli termésből való premizálás esetén, ha elemi csapások érték egy-egy gazdaságot, a dolgozók azonnal látták: most már nincs remény prémiumra, s lehetőség szerint csak olyan munkákat vállaltak el, melyeket a zöldségtermesztésnél az adott viszonyok között még kifizetődőnek találtak. Így történhetett meg a szegedi járásban nemegyszer, hogy egy-egy zöldségféle termése a földeken pusztult el, nem akadt, aki betakarítsa. A termeléssel járó kockázatot meg kell tehát osztani. Biztosítani kell a gazdák számára a jó munkáért járó jutalmat akkor is, ha rajtuk kívülálló okok miatt lett kicsi a termés. Viszont a teljes termésre való szerződésekkel megóvhatjuk őket attól a veszélytől, hogy nagy termés esetén is éppen olyan rosszul járjanak, mint ha az időjárás miatt alacsonyok lettek volna a hozamok.

Szinte tréfaként hat: 70—100 mázsa paradicsomtermést vállalnak egyes gazdaságok akkor, amikor már Bulgáriában az 5—600 mázsa termés is köznap dolog és nálunk sem ritkaság a 300 mázsa holdankénti átlag. Viszont a konzervgyárnak ezekből a mesterségesen leszorított átlagtermésekből kell összeraknia a saját termelési tervét.

Még nem késő

Most még nincs késő. A tsz-ekben az éves termelési tervek kidolgozása még nem fejeződött be. Hátra vannak mindenütt a tervtárgyaló közgyűlések is. A zöldségfélékből is épp úgy, mint minden más növényfélésekből tervezzük meg valósan a termésátlagokat! Egyes szövetkezeti vezetők „okulva” a korábbi évek rossz tapasztalataiból, kétféle tervet, egy magasabbat és egy alacsonyabbat készítenek a zöldségtermesztés számára. A hivatalos, a közgyűlés által jóváhagyott tervbe az alacsonyabb termésátlagokat veszik be, míg a másikba az állami szerződésekre, már 40—50 mázsaival többet írják, s még ezt is megfelelő az átadásnál további 40—50 mázsaival.

Ilyen körülmények között azután hiábavaló, céltalan dolog a termelést segítő sokmillió állami segítséggel történő beruházás. A drága import öntözberendezések, a sok műtrágya jobb esetben is csak olyan értéket hoz létre, melyre a népgazdaság eleve nem számíthatott, mert meg sem tervezték azt. Feszültség keletkezik az ipari feldolgozó üzemek és a szövetkezeti parasztság között. Erre pedig, semmi szükség sincs. Hiszen az a célunk, hogy iparunk és mezőgazdaságunk kölcsönösen segítve egymást, tervszerűen, egészségesen fejlődjen, s a népgazdaság érdekeinek megfelelően emelkedjen a termelés színvonal.

Csepi József

Tíztonnás kohókemence

Magyarországon először újfajta tíztonnás kohókemencék gyártását kezdte meg a Vaskohászati Kémence Építő Vállalat. Az eddig gyártott tíztonnás elektromos kemencéktől eltérően az új típusok teljesen automatikus működésűek.

Technikai haladás az európai népi demokratikus országokban

Az európai népi demokratikus országok fejlesztési terveiben nagy szerepet játszik a technikai haladás, amely valamennyi népgazdasági ág gyorsabb fejlődésének, s az anyagi termelés nagyobb hatékonyságának fontos tényezője.

A technikai haladásban fontos szerepet játszik a népgazdaság kemizálása. A bruttó ipari termelés, illetve a vegyipari termelés 1963-ban az előző évihez viszonyítva — mint a Mezőgazdasági Minisztérium közölte — Bulgáriában 10, illetve 16,8 százalékkal, Magyarországon 7, illetve 15 százalékkal, az NDK-ban 4,9, illetve 6,8 százalékkal, Lengyelországban 5,3, illetve 8,7 százalékkal, Romániában pedig 12,5, illetve 30 százalékkal nőtt. Nagyjából azonos volt az arány 1964-ben.

Előrehaladt a népgazdaság villamosítása.

Ezt tanúsítja, hogy egy ipari munkásra számítva már 1962-ben Magyarországon 5032 kilowatt/óra, Csehszlovákiában pedig 7 ezer kilowatt/óra áramot használtak fel (Angliában 6 ezer kilowatt/órát).

A termelés műszaki színvonalát az határozza meg, hogy a gyártástechnológia és a kibocsátott gyártmányok mennyiben felelnek meg a világszínvonalnak. Ennélfogva a

gépgyártásban kiváltképpen nagy szerepet játszik a tudományos és technikai haladás.

Az európai szocialista országok eredményeket értek el ezen a téren is.

Például Bulgáriában 1963-ban megkezdtek 23 lőerős vontatók, univerzális silókombájn, új traktormotor, új, korszerű villamos-targonca, elektronikus számítógépek, merülő villamos szivattyúk és sok más gépfajta gyártást. Az elmúlt évben 370 új gép- és berendezésfajta gyártási előkészületeit kezdték meg, s erre az évre még 420 új gép- és berendezésfajta gyártásbavételét tervezik.

Romániában 1963-ban 140 lőerős új típusú tehergépkocsi és 65 lőerős új traktor sorozatgyártását kezdték meg. Új karusszelvényeket, esztérgeket, menetvágógépeket, fogmaró- és kopírgépeket, excentrikus marógépeket állítottak be stb. Létrehozták néhány korszerű új gép és berendezés, közte egy 315 tonnás, 6 ezer méter mélységig használható, vi-

lágsszínvonalon álló mélyfúróberendezés prototípusát.

Lengyelországban 1963 folyamán 550 új gépipari gyártmányfajtát honosítottak meg a termelésben.

Valamennyi népi demokratikus országban komoly erőfeszítéseket tesznek a gyártástechnológia korszerűsítésére.

(Komplex gépesítés és automatizálás, feladatmegoldó gépek alkalmazása a termelési folyamatok szabályozására) — Bulgáriában 1964-re 174 gépesített és automatizált futószalag beállítását vették tervbe.

Az NDK-ban 1963 folyamán végrehajtották a zwickaui Karl Marx vállalat szénbányának komplex gépesítését, a plaueni iparvállalatoknál négy szerelőszalagot, a karl-marx-stadti esztérgyárban nagy szimmetrikus alkatrészeket megmunkáló gépesített futószalagokat állítottak be.

A lengyel Labenda kohászati kombinát 1964 márciusában kipróbálta az Odera-10 003 típusú elektronikus számítógépet, amelyet a lemezacél szabás irányítására használnak fel. A próba eredményei szerint a gép alkalmazása révén 9 százalékról 4 százalékra csökkentetik a fémhulladékot. Az európai népi demokratikus országokban, elsősorban

az NDK-ban és Magyarországon erőteljesen növekszik a gyengén ötvöztet acélok és a feldolgozás második szakaszán átmenő vaskohászati termékek gyártását.

Nagy jelentősége van az új nyersanyag- és anyagfajták előállításának és alkalmazásának. (Műanyagok, új acélmárkák, új profilú hengerekt vasárak.)

A technikai haladásban nagy szerepe van a szocialista országok együttműködésének.

A tőkés országokban is mind nagyobb elismeréssel adóznak az európai népi demokratikus országok technikai előrehaladásáért. Például az egyik legnagyobb amerikai textilipari cég az NDK-tól megvásárolta a Malimo textilipari gép licenzt. Ez a gép nem szövött anyagot állít elő stb.

EMBEREK a gyárban

Mesterlevelet a bognár szakmában szerzett, s ha nem, is a szakmában, de az iparágban dolgozik már tizenöt éve **Mogyorósi József**.

— Itt dolgozom inkább, mert közel van a vállalat a lakhelyemhez. Mivel a feleségem 1944 óta ágyban fekvő beteg, ez a közelség nagyon fontos.

Mogyorósi Józsefet tisztelik, becsülik a Tisza Bútoripari Vállalat szegedi gyáregységének vezetői és dolgozói egyaránt. Három alkalommal kapott „A szakma kiváló dolgozója” oklevelet, jelvényt. S még ő maga sem tudná hamarjában összeszámolni, hány ízben vehetett át munkaverseny eredményhirdetéseket, ünnepségek alkalmából kisebb-nagyobb pénzjutalmat.

— Fiatal éveimben lettem még szerelmes a faszakmába. Azért választottam a bognárságot. Igaz, most nem élek a tudományommal, de azért ebből a szerelemből most már egy életre szóló frigy lett. Itt a gyárban, az asztalmaró gép mellett hű maradtam a fához. Mindig különös vonzódást éreztem a gépekhez is. Amióta itt vagyok az üzemből, gépmunkás vagyok.

A bútorgyár gépműhelyében, a gépmunkások között nincsen fiatallember. A segédmunkásoknál már akad néhány. Szívesen hallgatják Mogyorósi József szakmai tanácsait, mert érdeklik, tőle jószívvá jön a segíteni akarás.

— Nemcsak a jutalmak-

ból, kitüntetésekkel érzem én, hogy megbecsülnek itt. Bizonyítja az is, hogy megértik életem problémáit. Megengedik például, hogy innen az üzemből vigyek ebédet a feleségemnek. Jól esik az ilyesmi az embernek.

S Mogyorósi Józsefet nemcsak a lakása és a bútorgyár közti rövid távolság fűzi össze már tizenöt éve az üzemmel. Sokkal inkább az a szeretet, megbecsülés, amellyel körülveszik őt.

M. E.

HIDEG — SZÉL — HÓFÚVÁS

Az átmeneti enyhülés kiterjedt havazást hozott. A hóesés általában megszűnt, már csak egyes vidékekről jeleztek a megfigyelők hózáporokat. Napközben a szél helyenként viharossá erősödött. Hófúvást főleg a Dunántúrról jelentettek a megfigyelő állomások.

A Meteorológiai Intézet előrejelzése szerint ismét folytatódik az anticiklon hajtotta hideghullámok beáramlása. A várható derült éjszaka, a friss hóréteg, valamint az utánpótlásként érkező hideg levegő egyaránt újabb lehűlést jelez. A keddi reggeli minimumok országosan mínusz 5—mínusz 10 fok között alakulnak ki, a szélről védett helyeken ismét mínusz 15 fok körül lesz a hőmérséklet. Kedden felhőátvonulásokra, helyenként hózáporokra, meg-megélénkülő, időnként viharos erejű szélre kell számítanunk. A keddi maximumok előreláthatólag csak mínusz 2—mínusz 6 fokra emelkednek.